

PRAHA SE STALA HOSTITELKOU DRUHÉ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE UNIVERZIT VZDĚLÁVAJÍCÍCH ADIKTOLOGY

PRAGUE HOSTED THE SECOND INTERNATIONAL CONFERENCE OF UNIVERSITIES PROVIDING ADDICTION-SPECIFIC EDUCATION

Vážené kolegyně a kolegové, přátelé,

rok 2017 se nezadržitelně chýlí ke svému konci a druhé číslo časopisu Adiktologie je celé věnováno tématu alkoholu jak z klinické, tak veřejnozdravotní perspektivy. Tématu se bude věnovat více jak druhý editorial, tak doplňující texty mapující život a dílo mj. významných historických osobností stojících při vzniku ústavní léčby závislosti na alkoholu na přelomu 19. a 20. století v českých zemích, kterými byli páter Konařík a doktor Šimsa. Rád bych proto editorial věnoval reflexi aktuálního a pro budoucí vývoj našeho oboru zcela zásadního a unikátního momentu, kterým je posun v univerzitním vzdělávání profesionálů v závislostech. Těm jsme si postupně v českém prostředí zvykli říkat adiktologové¹, vytvořili jsme si zde postupně svůj vlastní komplexní model univerzitního vzdělávání včetně praktické klinické přípravy (Miovský et al., 2016) a dosáhli jsme legislativního ukovení této profese ve zdravotnictví.

Silná profesní základna také přispěla k tomu, že se Česká republika stala hostitelskou zemí pro historicky druhou konferenci světové asociace univerzit vzdělávajících tyto odborníky, která vznikla v březnu v roce 2016 v Honoluulu v USA. Jak jsem již o této události krátce referoval v jiném editoriu (Miovský, 2016), jedná se o International Consortium of Universities on Drug Demand Reduction (ICUDDR). Jeho vznik je úzce spojen se skupinou univerzit dlouhodobě vyvíjejících a implementujících mezinárodní kurikula UTC (Universal Treatment Curriculum) a UPC (Universal Prevention Curriculum). Druhý ročník konference (www.icuddr.com)² se stal ale pro skupinu velkou výzvou. Bylo a je zřejmé, že se klíčovým momentem stalo pozvání a širší výzva adresovaná univerzitám po celém světě k setkání, jehož cílem je sdílení a výměna zkušeností s univerzitním vzděláváním profesionálů v závislostech. Některé země za sebou mají dlouhá desetiletí a bohaté zkušenosti na tento poli. Velká Británie nebo Spojené státy patří bezesporu mezi leadery a průkopníky v oboru. Současně se však obje-

Dear colleagues, dear friends,

This second issue of *Adiktologie* in 2017 is entirely dedicated to the issue of alcohol, addressed from both the clinical and public health perspectives. This topic will be explored in more detail by the second editorial, as well as the supplementary texts dealing with the life and work of the distinguished historic personalities who at the turn of the 19th and 20th centuries laid the foundations of institutional alcohol addiction treatment in the Czech lands, namely Father Konařík and Dr. Šimsa.

I would like the present editorial to reflect on a recent ground-breaking shift in the university-level education of addiction professionals¹ which will have a major impact on the future development of our field.

In the course of time, Czech addiction science, referred to as *addictology*, has developed a comprehensive model of university education, including practical clinical training, of its own (Miovský et al., 2016). It has also managed to have this profession embedded within the healthcare system in legislative terms. This strong professional base contributed to the Czech Republic becoming the host country for what was historically the second conference of the world association of universities providing addiction-specific education, the International Consortium of Universities on Drug Demand Reduction (ICUDDR), founded in Honolulu, USA, in March 2016 (see also Miovský, 2016). Its origin is closely related to a group of universities which have been developing and implementing the UTC (Universal Treatment Curriculum) and UPC (Universal Prevention Curriculum) international curricula. The second conference (www.icuddr.com)² was intended to be the key moment because of its intended scope, viewed as a significant challenge for the group. Universities from around the globe were invited to participate in this meeting aimed at sharing and exchanging experience of university education for addiction professionals. Some countries have gone a long way

1/ Anglický jazyk začal užívat pojmy jako „substance use professionals“ nebo „addiction professionals“ a podobně.

2/ Internetové stránky www.icuddr.com vznikly původně pro potřeby konference a jejích účastníků. Nyní prochází rekonstrukcí, postupně budou transformovány na internetové stránky Konsorcia a budou nabízet informace jak pro členské univerzity a jejich partnery, tak pro širší odbornou veřejnost.

1/ Also referred to as "substance use professionals"; cf. the term "addictologist" used in the Czech setting.

2/ The www.icuddr.com website was originally created for the conference and its participants. It is currently under reconstruction. The idea is that it will be transformed into the website of the Consortium and offer information to member universities and their partners, as well as to the broader professional community.

vují země, které nezůstaly v ničem pozadu a vytvořily a implementovaly své vlastní, původní modely vzdělávání a kurikula. Některé z těchto zemí současně nezůstaly pouze při teoretickém vzdělávání či vědecké průpravě, ale vytvořily podobně jako Česká republika vlastní model také pro klinikou přípravu a trénink. Některé pak šly dokonce tak daleko, že umožnily legislativní vznik nové profese a posunuly lafku implementace též přímo do roviny jasného ukotvení nové profesní skupiny mezi ostatní zdravotnické a sociální profese. Logicky vznikla diskuse o profilu těchto programů, výstupech z učení (learning outcomes) a kvalifikaci jejich absolventů. ICUDDR se stalo iniciativou mající ambici oslovit tyto proudy a vytvořit novou komunikační platformu určenou specificky právě univerzitním poskytovatelům vzdělávání. Proces jejich síťování pak současně podpořit nejen dovnitř, mezi nimi navzájem, ale také ven, tedy směrem k větším mezinárodním organizacím, agenturám a sítím, jako je Světová zdravotnická organizace (WHO), Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogové závislosti (EMCDDA), International Society of Addiction Journal Editors (ISAJE) a odborným společenstvem, jako je Společnost pro výzkum v prevenci (SPR), Evropská společnost pro výzkum v prevenci (EUSPR), International Society of Substance Use Professionals (ISSUP), Society for the Study of Addiction (SSA) atd. Pražská konference konaná ve dnech 19.–21. června 2017 se díky tomu stala skutečně přelomovým milníkem spojeným s otazníky, zda je možné v tak krátkém čase od vzniku celé iniciativy dosáhnout nějaké širší odezvy.

S odstupem času a z mnoha zpětných vazeb se zdá, že se záměr nás všech jako organizátorů zdařil. Již zahájení samotné konference nenechalo nikoho na pochybách, že bychom akci podcenili. Za Karlovu univerzitu osobně dorazil prorektor pro mezinárodní spolupráci Jan Škrha (obr. 1a–d)

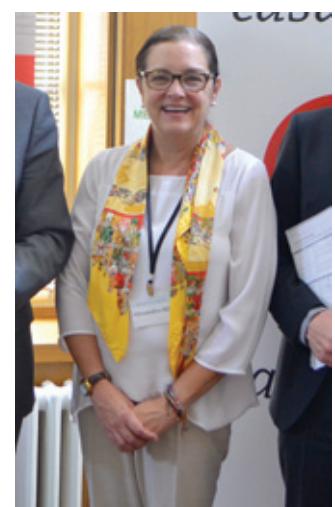
Obrázek / Figure 1a. Jan Škrha (na foto zcela vlevo) v diskusi těsně před slavnostním ceremoniálem s (odleva) Michalem Miovským, Joannou Travis, Brianem Moralesem a Giovannou Campello
Jan Škrha (on the very left) in a discussion with (from left to right) Michal Miovský, Joanna Travis, Brian Morales, and Giovanna Campello just before the formal ceremony

in this respect and can build upon long-term experience. For example, the United Kingdom and the United States have undoubtedly been leaders and pioneers in the field. There are also countries which have by no means lagged behind and developed and implemented their own, original models of education and curricula. Some of these countries went beyond the theoretical knowledge or scientific training by proceeding, like the Czech Republic, to design their own models for clinical training. Others' efforts even made it possible to establish a legal basis for the new profession and advanced the implementation process onto the level of the new professional domain being formally integrated among other health and social professions. Logically, such developments triggered a discussion about the profiles of such programmes, their learning outcomes, and the qualifications of their graduates.

The ICUDDR has become an initiative which aspires to address these movements and create a new communication platform intended specifically for university-based education providers. Its ambition is to foster networking among them, but also to look outwards, in order to establish liaison with major international organisations, agencies, and networks, such as the World Health Organisation (WHO), the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), the International Society of Addiction Journal Editors (ISAJE), and professional associations such as the Society for Prevention Research (SPR), the European Society for Prevention Research (EUSPR), the International Society of Substance Use Professionals (ISSUP), and the Society for the Study of Addiction (SSA). Thus, the Prague conference, held from 19 to 21 July 2017, became a true milestone, despite the shadow of a doubt whether any larger response is possible within such a short time since the initiative was launched.

Obrázek / Figure 1b. Brian Morales

Obrázek / Figure 1c. Alexandra Hill

a za ICUDDR jeden z jeho duchovních otců Brian Morales (INL/US Department of State). Spolu s nimi pak akci zahájila Giovanna Campello (UNODC), Alexandra Hill (CICAD) a Marica Ferri za EMCDDA. Zdá se, že celá myšlenka rezonovala s mnoha doposud proběhlými aktivitami, úvahami a ambicemi, které se na poli vzdělávání v adiktologii za posledních několik desetiletí objevily.

Obrázek / Figure 1d. Marica Ferri (vlevo) a Giovanna Campello v diskusi s účastníky konference

Marica Ferri (on the left) and Giovanna Campello in discussion with conference participants

Obrázek / Figure 2. Roger Peters

Obrázek / Figure 3. Richard Spoth

ICUDDR na místě představilo několik současných úkolů a aktivit, pro které je zásadní vznik páteřní struktury regionálních koordinačních center (*obr. 2, 3 a 4*). V samostatném bloku tak byly představeny základní ideje a východiska pro další práci za Spojené státy, tedy koordinační centrum v rámci Iowa State University (Richard Spoth) a University of South Florida (Roger Peters). Za Evropu bylo představeno koordinační centrum při Karlově univerzitě (Michal Miovský). Zásadní roli pak pro univerzity v Asii hraje jeden z dalších organizátorů konference Colombo plan, jehož reprezentantka (Veronica Felipe) mj. zmínila také vzniklý mezinárodní systém uznávání kvalifikací a certi-

With hindsight, and on the basis of much feedback, it seems that the objective of all of us who organised the event was accomplished. The very opening of the conference left nobody in doubt about the high-profile nature of the event. Jan Škrha, Vice-Rector for International Affairs, attended in person on behalf of Charles University (*Fig. 1a-d*) and the ICUDDR was represented by one of its masterminds, Brian Morales (INL/US Department of State). Additional opening speeches were presented by Giovanna Campello (UNODC), Alexandra Hill (CICAD) and Marica Ferri of the EMCDDA. The central idea of the event seemed to be in line with a number of previous activities, considerations, and ambitions which emerged in recent decades in the domain of addiction-specific education.

At the conference, the ICUDDR presented several current tasks and activities which require the establishment of a backbone structure comprising regional coordination centres (*Fig. 2, 3, and 4*). In a dedicated session, the United States, specifically the coordination centre at Iowa State University (Richard Spoth) and the University of South Florida (Roger Peters), introduced their general ideas and background for future work there. The European coordination centre at Charles University was introduced by Michal Miovský. The Colombo Plan, another organiser of the event, plays a pivotal role for universities in Asia. Its representative, Veronica Felipe, mentioned the international credentialing and education system, ICCE, administered by the Colombo Plan. This session included a paper summarising the results of the dissertation project of our doctoral student, Amalie Pavlovská, who has been mapping the current addiction-specific university programmes around the globe. Some of the results, e.g. those about Europe, have been published in print (Pavlovská et al., 2016), with more reports being prepared.

One of the focal points of the conference was a discussion and presentation of the latest developments as regards the design of both the international curricula, the UPC and UTC. Expected and invited workshops and papers delivered by their key originators and advocates met everybody's expectations to the full. Zili Sloboda and Richard Spoth

Obrázek / Figure 4. Z diskuse ke koordinačním centrům (zleva) Michal Miovský, Brian Morales, Richard Spoth a Roger Peters

From a discussion on coordination centres, (from left to right) Michal Miovský, Brian Morales, Richard Spoth, and Roger Peters

fikačních zkoušek ICCE, který Colombo plan zabezpečuje. V této části jsme mj. představili výsledky disertačního projektu naší doktorské studentky Amalie Pavlovské, která mapuje současné adiktologické univerzitní programy po celém světě. Část výsledků, např. za Evropu, již byla také publikována (Pavlovská et al., 2016) a připravovány jsou další.

Obrázek / Figure 5a. Workshop UPC (Universal Prevention Curriculum), přednáší Zili Sloboda a Richard Spoth

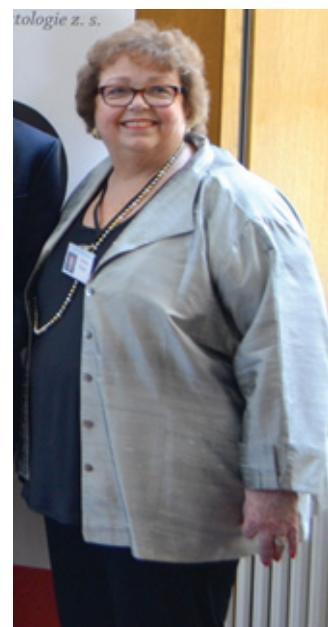
UPC (Universal Prevention Curriculum) Workshop, presentation by Zili Sloboda and Richard Spoth

Jedním z ohnísek programu konference byla diskuse a představení novinek spojených s vývojem obou mezinárodních kurikulí, UPC a UTC. Očekávané a poptávané workshopy a prezentace od klíčových tvůrců a aktérů splnily bezchybnou očekávání. Zili Sloboda s Richardem Spothem (obr. 5a) byli doslova v obležení zejména evropských zástupců univerzit, neboť prevence a její univerzitní kurikulum UPC se stala hlavním tahákem. Přispěl tomu i jeden z velkých evropských projektů UPC-Adapt, do kterého je zapojena také Česká republika a který navazuje na skvělou tradici předchozí spolupráce evropských zemí na projektu EUDAP (European Drug Addiction Prevention Trial). Pozaďu nezůstali ale ani zástupci programů pro vzdělávání v léčbě (UTC kurikulum), kde Igor Koutsenok (University of California San Diego) (obr. 5b) nezůstal nic dlužen své pověsti skvělého a vtipného řečníka, který se nevyhýbá citlivým tématům a bravurně vysvětluje a přiblížuje jinak komplikovaná a závažná téma. Velký podíl na úspěchu všech prezentací a celkovém hladkém průběhu konference pak měla skvělá moderátorka a průvodkyně programem dr. Melody Heaps

(Fig. 5a) found themselves virtually besieged by representatives of European universities in particular, as prevention and its university curriculum (UPC) turned out to be the “top of the bill”. The extraordinary interest in this topic was also due to a major European project, UPC-Adapt, which the Czech Republic is also involved in and which follows the line of excellent previous collaboration between European countries under the EUDAP (European Drug Addiction Prevention Trial) project. The contributions by the representatives of treatment-related education programmes (the UTC curriculum) were equally appealing. For example, Igor Koutsenok (University of California in San Diego) (Fig. 5b) definitely lived up to his reputation as an excellent and witty speaker who does not avoid sensitive topics and brilliantly explains and elaborates on complex and serious issues. Finally, much of the success of all these papers and the generally smooth running of the conference should be credited to an excellent moderator and presenter, Dr. Melody Heaps (a consultant to the Colombo Plan) (Fig. 6). It was good to have such an experienced facilitator to deal with the complexity of the topics. Indeed, the diversity of linguistic and cultural meanings pertaining to different educational set-

Obrázek / Figure 5b. Igor Koutsenok na přednášce k UTC (Universal Treatment Curriculum)
Igor Koutsenok at the presentation on the UTC (Universal Treatment Curriculum)

Obrázek / Figure 6. Melody Heaps

tings made some of the discussions very challenging. Inter alia, the conference participants sought answers to questions about the relationship between universities, addiction-specific university programmes, and, in particular, their graduates on the one hand and the existing or emerging international professional networks and associations on

(consultant to Colombo Plan) (obr. 6). Obtížnost a složitost témat byly myslím skutečně výzvou i pro tak zkušeného facilitátora. Různorodost jazykových a kulturních významů v našem vzdělávání činila některé diskuse skutečně velmi náročné. Účastníci konference hledali mimo jiné odpovědi na otázky, jaký vztah mají univerzity, univerzitní adiktologické programy a především pak jejich absolventi k existujícím či vznikajícím mezinárodním strukturám a odborným společnostem. Naprosto skvělé a do kontextu zasazené prezentace kolegů z Association for Addiction Professionals (NAADAC) a Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMSHA) myslím jasně ukázaly možnosti a perspektivy této spolupráce. Nově vzniklá mezinárodní asociace adiktologů ISSUP pak nejen svým programem a profilem naznačuje mnohé pro směřování absolventů univerzitních oborů, ale také díky naší konferenci naznačila možnosti spolupráce v oblasti zapojení studentů, studentských asociací atd. Jeff Lee a Joanna Travis (obr. 7) velmi zdařile představili současný profil společnosti, která se stala jedním z klíčových partnerů asociace univerzit ICUDDR a pojala pohled na profesi adiktologa velmi integrativním a moderním způsobem.

Zvláštní skupinu prezentací a workshopů tvořili pozvaní přednášející (Invited speakers), z nichž část tvořila program předkonferenčního dne (pondělí 19. června). Prostřednictvím zdařilého workshopu byla mj. otevřena diskuse o spolupráci s Asociací editorů adiktologických časopisů (ISAJE). Workshop vedli past-president Richard Pates se

Obrázek / Figure 7. Během polední přestávky se najde čas i na SMS (Joanna Travis) a na krátkou diskusi a pobavení – Jeff Lee (uprostřed) s Amalíí Pavlovskou

A lunch break can also be used to send text messages (Joanna Travis) or share a funny story – Jeff Lee with Amalie Pavlovská

současným prezidentem Michalem Miovským (obr. 8). Na ně pak navazoval svojí prezentací jeden z leadrů tvůrčí akademické skupiny z Nového Zélandu Peter Adams (University of Auckland), kde vznikl výukový program a kurikulum velmi podobné tuzemské adiktologii. Právě Peter Adams

the other hand. The potential and outlook for such liaison was clearly outlined in truly excellent and contextualised presentations by our colleagues from the Association for Addiction Professionals (NAADAC) and the Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMSHA). The mission and vision of the recently established international association of substance use professionals, ISSUP, implies much in terms of the future orientation of the graduates of relevant university programmes. Thanks to our conference, possible ways of collaborating as regards the involvement of students and student associations were also set out. Jeff Lee and Joanna Travis (Fig. 7) provided a great description of the current profile of the organisation, which, with its highly integrative and modern

Obrázek / Figure 8. Richard Pates (vlevo), Michal Miovský a Peter Adams
Richard Pates (on the left), Michal Miovský, and Peter Adams

approach to addiction professionals, has become one of the key partners of the ICUDDR.

A special group of papers and workshops, some of which comprised the programme of the pre-conference sessions (Monday 19th June), was presented by invited speakers. A workshop facilitated by Richard Pates and Michal Miovsky (Fig. 8), the past and present presidents, respectively, of the International Society of Addiction Journal Editors (ISAJE), opened a discussion about the potential for collaboration with this association. This was followed by a presentation by Peter Adams, one of the leaders of a creative academic group from the University of Auckland, New Zealand, where a learning programme and curriculum very similar to the Czech concept of addictology was designed. It was Peter Adams who recently published (Adams et al., 2017) a valuable analysis of the development of their programme which may make any university providing an addiction-specific clinically-oriented programme want to address some relevant questions (what should the scope and format of students' practical training be, does this training reflect the needs of practice and employers, what jobs does this training qualify the graduates for?). In another presentation, Xavier Ferrero (University of Barce-

nedávno publikoval (Adams et al., 2017) velmi cennou analýzu a reflexi vývoje jejich programu, otevírající citlivá téma pro jakoukoli univerzitu s adiktologickým, klinicky zaměřeným programem (jak rozsáhlá a jak pojatá má být praktická příprava studentů, reflektuje tato příprava potřeby praxe a zaměstnavatelů, jaké uplatnění absolventi nacházejí, atd.). Nesmírně zajímavá byla také prezentace kolegy Xaviera Ferrera (University of Barcelona) s velmi poutavým výkladem dlouhé historie vývoje španělských univerzitních adiktologických programů.

Zásadním momentem celé konference, jak již bylo naznačeno výše, bylo představení regionálních koordinačních center a jejich skupin (viz obr. 2, 3 a 4). Předpokládáme postupný vznik center pro další regiony. Ukazuje se, že právě v těchto skupinách již nyní existuje velký potenciál pro další rozvoj a některé z nich již dnes realizují svá setkání a tvoří vlastní strategie rozvoje. Je zřejmé, že pro univerzity např. v Asii jsou některá téma důležitější než pro univerzity v Evropě a opačně. Různý kulturní, historický i ekonomický a polický kontext a podmínky, stejně jako geografické vzdálenosti, budou bezpochyby parametry ovlivňující vývoj studijních programů, stejně jako samotná situace mezi uživateli návykových látek a epidemiologická situace v různých zemích. Budou to často především místní a regionální potřeby, které budou zásadně formovat poptávku a případnou podporu rozvoje adiktologických univerzitních programů. V tomto směru měl na pozitivní průběh i výsledek konference bezpochyby vliv Colombo plan a jeho představitelé Veronica Felipe a Cindy Biding.

Pevně věřím, že vzniklá institucionální partnerství i osobní kontakty a přátelství, které pražská konference podpořila, budou mít další pokračování a že skutečně stojíme na prahu zásadních změn ve vývoji univerzitních vzdělávání, jak naznačuje i čerstvě vydaná monografie³ z autorské dílny editorů adiktologických časopisů (Babor et al., 2017). Stejně totiž jako akceleruje vývoj vědeckého zájmu a publikačních aktivit okolo závislostí a narůstá počet specializovaných časopisů, odehrává se podobný proces také na poli vzdělávání právě v kontextu univerzitních programů. Současně jsou oba procesy reflexí dění v klinické oblasti v terénu. Je zřejmé, že v příštích letech budeme svědky pokračování tohoto integračního procesu. Další setkání zástupců univerzit, odborných společností a dalších partnerů se uskuteční v roce 2018 ve Spojených státech a organizační role se ujal prof. Igor Koutsenok (University of California, San Diego). Těším se tak na setkání jak s naší, pomalu se rodící evropskou skupinou programů, tak také se skupinami z jiných regionů a doufám, že skvělá atmosféra, pracovní nasazení, motivace a otevřenosť našich diskusí budou trva-

lona) provided a captivating account of the long history of Spanish addiction university programmes.

As noted above, the crucial moment of the conference was the presentation of the regional coordination centres and their groupings (see Fig. 2, 3, and 4). There are prospects of centres for other regions coming into existence. It has turned out that these groupings have great potential for further development; some of them are already holding their own meetings and producing their own development strategies. Obviously, universities in Asia, for example, find certain topics more important than their European counterparts do and vice versa. Parameters such as different cultural, historical, economic, and political contexts and conditions, as well as geographical distance, will undoubtedly influence the development of study programmes and so will the specific situations of different countries in terms of drug users and epidemiology. It will often be the local and regional needs that will have a significant impact on the shaping of the demand and support for the development of addiction-specific university programmes. In this respect, the Colombo Plan and its representatives, Veronica Felipe and Cindy Biding, played a salient role in the positive course and outcome of the conference.

I strongly believe that the existing institutional partnerships and personal contacts and friendships which the Prague conference affirmed will continue and that we are really standing on the threshold of major changes in the development of university education programmes, as may also be deduced from a recently published monograph³ authored by a team of addiction journal editors (Babor et al., 2017). Parallel to the accelerating growth of scientific interest in addiction and related publication activities, a similar process is under way with regard to university curricula. Moreover, both processes reflect the developments in the clinical sphere. It seems that we are likely to witness the continuation of this process of integration in the years to come. The next meeting of representatives of universities and professional associations and other partners will take place in the United States in 2018 (Prof. Igor Koutsenok of the University of California in San Diego undertook to host the event). I certainly look forward to meeting our emerging European group of programmes and the groups from other regions again and hope that the great atmosphere, commitment, motivation, and the openness of our discussions will remain integral attributes of these sessions. I consider this very important for the benefit of our students and alumni and something which we can use to facilitate and improve the development of addiction services.

3/ Publishing Addiction Science je k dispozici na webových stránkách ISAJE <https://www.ubiquitypress.com/site/books/10.5334/bbd/> s přílohami na <http://www.isaje.net/supplementary-material.html>.

3/ Publishing Addiction Science is available on the ISAJE website <https://www.ubiquitypress.com/site/books/10.5334/bbd/> with supplementary material <http://www.isaje.net/supplementary-material.html>.

lými atributy těchto setkání. Myslím, že to je důležité pro naše studenty a absolventy a že to je něco, čím můžeme přispět k vývoji adiktologických služeb a zlepšení jejich kvality. V konečném důsledku jsou to tedy právě služby, jejichž kvalita a dostupnost budou tím, co slouží klientům a pacientům.

V Praze 19. července 2017

prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.
Proděkan 1. LF UK a přednosta Kliniky adiktologie
1. LF UK a VFN v Praze
President International Society
of Addiction Journal Editors

Eventually, these services, their quality and accessibility, will make a difference for our clients and patients.

Prague 19 July 2017

Prof. Michal Miovský, Ph.D.
Vice-dean, First Faculty of Medicine
Head, Department of Addictology,
First Faculty of Medicine, Charles University
and General University Hospital in Prague
President, International Society
of Addiction Journal Editors

LITERATURA / REFERENCES

- Adams, P. J. et al. (2017). Postgraduate alcohol and other drug practitioner training in New Zealand: Significant influences. *J. Stud. Alcohol Drugs*, 78, 468–474.
- Babor, T. F. et al. (2017). Infrastructure and career opportunities in addiction science: The emergence of an interdisciplinary field. In: Babor, T. F., Stenius, K., Pates, R., Miovský, M., O'Reilly, J.
- and Candon, P. (eds.). *Publishing Addiction Science: A Guide for the Perplexed*, Pp. 9–34. London: Ubiquity Press. DOI: <https://doi.org/10.5334/bbd.b>. License: CC-BY 4.0. Available from: https://www.researchgate.net/publication/317150635_Infrastructure_and_Career_Opportunities_in_Addiction_Science_The_Emergence_of_an_Interdisciplinary_Field [accessed Aug 27, 2017].
- Miovský, M. (2016). Addictology in international context. Editorial. *Addictology*, 16(3), 196–303.
- Miovský, M. et al. (2016). The Prague comprehensive model of academic addictology (addiction science) education. *Adiktologie*, 16, 36–49.
- Pavlovská, A. et al. (2016b). Overview of the European university-based study programmes in the addictions field. *Drugs: Education, Prevention & Policy*. Publish online doi: 10.1080/09687637.2016.1223603.